

גדל שקום

ב"ש	ח'פ"ה	ת"א	י"ג
7:17	7:19	7:16	6:58
8:13	8:16	8:15	8:13
			8:55

מיסודו של המלובין ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

הברכה שתביא לך את הברכה!

דבר ה'

מאמר השבועי באתר "עול" המקובל רבי בנימין שמואל'ל שיע"א

שלח מלאך שאמר לה לחיטה - גדלי! אחר שגדלה, נשאה תפילה שכאשר יקצרו אותה, שלא תיפול ברוח עם יתר החיטים הנופלות. וכאשר זרו וטחנו אותה, היא המשיכה להתחנן לפני בוראה שלא תיפול בפסולת. ולאחר שנעשתה קמח, שפכה לבה שתגיע לידיו של יהודי שיפריש חלה. וכך התפללה שתזכה להגיע לפיו של יהודי שיברך עליה בכוונה, ואז תזכה אף היא לגרום נחת רוח לאלוהיה, ולהגיע אל תיקונה. ועכשיו, אמרה הרבנית, האם כל התפילות הללו של החיטה ילכו לריק? האם תחנוניה אינם משכנעים אותך שלא לחטוף את הברכה?

שלא ייבש המעיין

עוד מסופר, כי במרוקו היה יהודי בעל פונדק באמצע המדבר, אשר כל עוברי הדרכים היו חונים אצלו לנפוש מן הדרך, כי היה לו שם מעיין מים חיים ליד הפונדק, והיהודי היה מתפרנס מזה בכבוד. לאותו יהודי היה חבר שקיבל ירושה, וחיפש מקום להשקיע את כספו. משראה כי הפונדק מניב רווחים, חמד לרכוש ממנו את המקום. ומשכך, הציע לבעל הפונדק לקנות את הפונדק בכל מחיר. בעל הפונדק שהיה ירא שמים, ראה בכך הזדמנות לשבת וללמוד תורה, ומכר לו את הפונדק. ברם, לאחר זמן לא רב, גילה הקונה כי הפונדק לא מניב לו רווחים, אנשים כבר לא סרים אליו למנוחה, המעיין יבש, וההפסדים הצטברו מיום ליום. באין מנוס, הלך לרבינו ה'אור החיים' הקדוש - ר' חיים בן עטר זיע"א וסיפר לו את קורותיו. שאל אותו רבינו: האם כשאתה אוכל, אתה מברך לפני ואחרי? ענה לו: האמת אומר, כי איני מקפיד על כך. שאל אותו: מה שמך? ענה הלה: ששון. ענה האור החיים ואמר: דע לך, כי היהודי בעל הפונדק הקודם, היה מקפיד על הברכות, ואילו אתה, כאשר הנך שותה מהמעין בלי לברך, המעיין אינו רוצה לתת לך את מימיו. לכן, קבל על עצמך לברך, ותראה כי המעיין ישוב לנבוע, ועמו הלכות הרבים שישבו לפקוד את האתר. סיים האור החיים ואמר לו בדרך צחות: יקויים בך: "ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה", בששון ראשי תיבות: שתי ברכות שהכל ונפשות. אם תקפיד על ברכות אלו, אזי יושע המעיין שלך. וכך היה. ישמע חכם ויוסיף לקח כמה חשוב לדקדק בברכות, ראשית, לבדוק את הפירות והמאכלים מתולעים, לאחוז הפרי ביד ימין, לברך על הפרי המשובח יותר, ולדעת היטב את הלכות הקדימה בברכות, ובכך יזכה לשפע רב וברכה תמידית בעז"ה. שבת שלום ומבורך.

וסיפר רבי יהודה פתייה בספרו "רוחות מספרות" אודות אשה שמצאה תמר וברכה עליו בורא פרי האדמה ואכלה אותו. והנה, כשעלתה על יצועה, ראתה בחלומה זקן אחד שהודה לה על שגאלה את נפשו, אך עדיין לא הגיע לתיקונו. ותיקץ והנה חלום. ומשסיפרה את דבר החלום לרבי יהודה זיע"א, ענה ואמר לה: הן אמנם יצאת ידי חובה בברכה זו, שכן אם בירך על פרי העץ - האדמה, יצא. אך אם היית מברכת את הברכה הראויה לה, אזי היה תיקון גדול יותר לאותה נשמה המגולגלת בפרי. ובספר המדות וכן בספר 'יפה ללב' כתוב, שמי שאינו נזהר בברכת הנהנין, בברכה הראשונה שקודם האכילה, ובברכה אחרונה שבסוף האכילה - פחדים באים עליו.

כיצד תברכין?

ואמרו רבותינו (ברכות לה.), שכל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה, כאילו מעל בקדשי שמים. על כן מן הראוי שכל אדם יהיה בקי בהלכות ברכות ואם ילמד האדם הלכות ברכות אזי בנקל ינצל מאיסור ברכה לבטלה. ורבי יהודה החסיד זצ"ל כתב, שלא יתחיל אדם לברך, עד שידע בלבו על מה יש לו לומר הברכה, כגון אם צריך לברך ברכת בורא פרי העץ לא יאמר במקומו בורא פרי האדמה. ומור"ר ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, היה רגיל בכל הזדמנות להזכיר את החשיבות המיוחדת של הברכות, ונשא קל וחומר, ומה כשאדם קונה חליפה, בודק ושואל אם החליפה מתאימה לו, על אחת כמה וכמה צריך אדם לבדוק את עצמו, כיצד היתה ברכתו, אם ברכתו נשמעה מילה במילה מבלי להשמיט אותיות, או לא. ומשום כך, היה מציע לחלק כל ברכה לשלושה חלקים: ברוך אתה ה', אלקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו. וע"י כך ברכתו תיאמר בכוונה טובה. והרב בעל "קול ששון" זצ"ל היה אומר על הפסוק "ארוממך אלהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד". כי בתחילה - "ארוממך", יחשוב ברוממותו יתברך, ואחר כך "ואברכה" - יברך הברכה.

תפילתה של חיטה

בספר "טובך יביעו" מובא מעשה על הרבנית מבעלזא ע"ה, שכאשר ראתה פעם יהודי אחד נוטל פרוסת עוגה ומברך עליה במהירות וללא כוונה, ניגשה אליו הוכיחה אותו, באומרה: הבה נעשה חשבון פשוט, העוגה הזו נעשתה מחיטים, כשנזרעו החטים בשדה בקשו מהבורא שיוכלו לצמוח, והבורא אכן

"ואַכְלַת וְשִׁבְעַת וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יָתַן לָךְ" (ה, י)

בפסוק זה, ציוה אותנו השם יתברך לברכו בעת האכילה. ואם כי, מן התורה אנו מצווים רק על ברכת המזון שאחרי אכילת לחם, חכמינו ז"ל תקנו לנו לברך על כל מאכל ומאכל תחילה וסוף. וכמה אנו צריכים לחזק את עצמנו לברך את הברכות כתיקנם, שכן ברכות הנהנין יש להן חשיבות רבה העומדת ברומו של עולם, ובני אדם מזלזלים בה, והיא בכלל המצוות שאדם דש בעקביו, אותם הזכיר רש"י בתחילת פרשתנו.

הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. עשה חשבון, שסך כל הברכות הנאמרות על ידי האדם בשבעים שנותיו ויותר, מגיע לכדי שניים וחצי מיליון (!). אמנם, כשיבוא האדם לבית דין של מעלה, לאחר אריכות ימיו, יבואו עמו גם קרונות ענקיים ובהם כל מיליוני הברכות שאמר בימי חייו, אך כשיתחילו לבדוק את ברכתיו, ימצא שרק כמה מאות בודדות מתוכן נאמרו בכוונה הראויה, בשמחה ובדבקות. לברכות אלו, היה די בכמה ארגזים קטנים....

נחה של ברכה!

וכבר העיד רבינו חיים ויטאל בשם רבינו האר"י ז"ל, כי עיקר השגת האדם אל רוח הקודש - תלויה בכוונתו וזהירותו בכל ברכות הנהנין, לפי שישנן קליפות הנאחזות במאכלים החומריים ונדבקים באדם האוכל אותם. אך על ידי הברכות שעליהם, הנאמרות בכוונה - מסיר מהם את אותן הקליפות, ומזכך את החומר שלו ונעשה מוכן לקבל קדושה, ועל ידי כך הוא מוריד שפע לעולם, והקדוש ברוך הוא רושם את המכוון בברכתו בספר הזכרונות.

זאת ועוד, המברך בכוונה - נעשה שותף למעשה בראשית. ומשום כך יש דמיון בין לעיסת האדם בשיניו למעשה בראשית, שהרי יש לאדם ל"ב שיניים, ובמעשה בראשית כתוב גם ל"ב פעמים 'אלקים'. וסיים רבנו חיים ויטאל, כי האר"י ז"ל הזהירו מאוד על כך.

תיקון לנשמות

גם על ידי הברכה, נתקנת הנשמה המגולגלת באותו הפרי, שכן הנשמות מתגלגלות גם בצומח, כפי שביום הכיפורים התוודנו "על חטאים שאנחנו חייבים עליהם לגלול בדומם וצומח וחי בלתי מדבר וחי מדבר".

והיה עקב, בגי' בא הקץ

"וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְשָׁפְטִים הָאֵלֶּה וְכוּ'" (ז, יב)

כתב רבנו אפרים (הובא בספר נר תמיד, כאן), שהתיבות "והיה עקב", עולים בגימטריא "בא הקץ". כלומר, שאחרי "עקב" שנים מהחורבן, "בא הקץ", דהיינו זמן ביאת המשיח, לפי שאז נשלמו ד' אלפים שנה מבריאת העולם, ואמרו חז"ל (סנהדרין זז). שהעולם יהיה שני אלפים תהו, שני אלפים תורה, ושני אלפים ימות המשיח [הרי שבשנת ארבעת אלפים, הוא הזמן המסוגל לביאת המשיח, והוא "בעיתה"], ובעוונותינו לא זכינו. [היינו שלא זכינו לביאת המשיח בשנת ארבעת אלפים בעוונות, ומכל מקום המשיח יגיע במהרה].

בעקבתא דמשיחא הקב"ה יזכור לנו זכות אבות

"וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְשָׁפְטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשִּׂיתֶם אִתְּם וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֵיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֵת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם" (ז, יב)

כתב בס' ילקוט ראובני, "והיה עקב תשמעון", אלו דקדוקי מצוות, "ושמר ה' אלהיך לך את הברית", זו בריתו של אברהם אבינו, "ואת החסד" זה חסדו של יעקב, שנאמר (בראשית לב, יא) "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת", "אשר נשבע לאבותיך", זה יצחק, שנאמר (בראשית כב, טז) "ויאמר בי נשבעתי נאם ה' כי יען אשר עשית".

רמז נוסף יש כאן, שכן בתיבות יעקב רמזו סוד "יב"ק" ר"ת יעננו ביום קראנו, וסוד יב"ק הוא סוד עמוק ומי ימצאנו, בסוד ג' שמות הוי"ה אהי"ה אדני" שעולים יב"ק (ע"י שה"כ ועוד) וזה מה שמצאנו שנאמר אצל אברהם אבינו (בראשית כ, ה) "עקב אשר שמע אברהם בקולי", וזהו מה שנאמר כאן "והיה עקב תשמעון".

לחלק את הברכה לשלשה חלקים

"וְאָכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לְךָ" (ח, ט)

ומרן ראש הישיבה ר' יהודה צדקה זצ"ל היה רגיל בכל הזדמנויות להזכיר את החשיבות המיוחדת של הברכות, ונשא קל וחומר, ומה כשאדם קונה חליפה, בודק ומממש האם החליפה מתאימה לו, על אחת כמה וכמה שצריך האדם לבדוק את עצמו, כיצד היתה ברכתו, הטובה היא או לא, האם ברכתו נשמעה מילה במילה מבלי להשמיט אותיות או לא, ועוד ועוד. ומשום כך היה מציע לחלק הברכה שמברך לשלשה חלקים: ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו וכדו', ועל ידי כך ברכתו תעשה בכוונה טובה.

והרב בעל קול ששון זצ"ל היה אומר על הפסוק (תהלים קמה, א) "ארוממך אלהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד". תחילה "ארוממך", יחשוב ברוממותו יתברך, ואחר כך "ואברכה" יברך הברכה.

וכתב בס' חיי אדם (כלל ה' סימן י"ד) שלא יתחיל אדם לברך עד שידע בלבו מהי הברכה שהוא צריך לברך, כגון אם צריך לברך ברכת בורא פרי העץ לא יאמר במקומו בורא פרי האדמה.

רמז שהכל נקבע בר"ה

"מַרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" (יא, יב)

מרשית השנה. חסר אל"ף, והיה הרמז לחדש תשרי שהוא ראש השנה לבריאתו של עולם, ודרשו רז"ל: (ר"ה ח א) מראש השנה נדון מה יהא בסופה (רבינו בחיי כאן).

עניינא דיומא - הלכות זכר לחורבן (ב)

ז. יזכור תוך אכילתו על שולחנו את חורבן בית המקדש, ויאנח ויעצב בליבו ויעלה על לבבו השמה והחורבן של בית המקדש ועל השם הגדול והקדוש שכביכול מחולל על דינו. והיא דואג ומצטער על גלות השכינה ועל מיעוט השפע הנשפע בה בזמן החורבן (שער המצוות).

ח. אמרו בזוה"ק כי בעבור אותו העצב שבזכרון החורבן בשעת אכילתו, הקב"ה מחשיב לו כאילו בנה ביתו, והקים כל חורבות בית המקדש, אשרי חלקו. לכן כתבו הפוסקים שבכל סעודה ואכילה שאוכל על שולחנו יעלה במחשבתו צער חורבן ביהמ"ק וירושלים (בזכרנו את ציון עמ' קסט).

ט. וכדי שירגיל עצמו במחשבה זו ראוי שיאמר מזמור על נהר בבל (סדר היום) ובשבתות ויו"ט או יום שאין תחנון יאמר שיר המעלות בשב"ח (אחרונים בשם השל"ה), ועיין עוד בנוסח שכתב רבנו הבן איש חי (בהר בחוקותי ס"א).

מצות דבקות בתלמידי חכמים

"וְזָכוּ תְּדַבֵּק" (י, כ)

המצוה השישית היא שצוינו להדבק עם החכמים ולהתייחד עמהם, ולהתמיד בישיבתם, ולהשתתף עמהם בכל אופן מאופני החברה במאכל ובמשתה ובעסק כדי שייגיע לנו בזה להדמות במעשיהם ולהאמין הדעות האמתיות מדבריהם והוא אמרו יתעלה ובו תדבק (ספר המצות להרמב"ם עשה ו).

א. דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו ונוהג במנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם (רמב"ם הלכות דעות פ"ו ה"א).

ב. מצות עשה להדבק בחכמים כדי ללמוד ממעשיהם, שנאמר ובו תדבק. וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה, אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו הדבק בחכמים ותלמידיהם. לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת תלמיד חכם וישיא בתו לתלמיד חכמים ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים ולעשות פרקמטיא לתלמידי חכמים ולהתחבר להן בכל מיני חבור, שנאמר ולדבקה בו (שם ה"ב).

חיוב תפילה לנשים

"וְלִעֲבֹדוֹ כָּכָל לְבַבְכֶם וְכָכָל נַפְשְׁכֶם" (יא, יג)

אמרו רבותינו זכרונם לברכה איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפילה (תענית ב ע"א). וביאר השל"ה (עשרת המאמרות ג, קמד): ביאור דבריהם כי להיות כוונת הלב שלא יפנה אנה ואנה לשום מחשבה רק לכוונת התפילה ולהיות שמח ודבק בו יתברך היא עבודה גדולה בלי ערך שלא יתור הלב, והרבה צריך האדם להרגיל את עצמו שיהיה לבו דבק תמיד ולא יהיה בלבו פניית מחשבת חוץ. עכ"ל.

א. נשים חייבות בתפילה מפני שהיא מצות עשה שאין הזמן גרמא (ש"ע א"ח ק, ב).

ב. ונחלקו האחרונים יש אומרים שאין חייבות אלא בתפילת שמונה עשרה אחת בכל יום (הלכה ברורה שם שכן מנהג הספרדים) ויש אומרים שחייבות בשחרית ומנחה ורק בערבית שהיא רשות ונשים לא קיבלו עליהן כחובה פטורות (אר"ל ח"ב ז, כד).

ג. ומכל מקום אינן חייבות בסדר התפילה קרבנות זמירות וכו', אלא שעל כל פנים טוב שתברכנה בכל יום ברכות השחר, ויקבלו עול מלכות שמים בקריאת שמע, ואח"כ תתפללנה תפילת שמונה עשרה (אחרונים).

ד. תפילת מוסף יש אומרים שנשים חייבות ויש אומרים שנשים פטורות.

ה. אשה המטופלת בילדים ועסוקה בכך כל היום פטורה מן התפילה, דעוסק במצוה פטור מן המצוה (אר"ל שם), ומ"מ אם יש לה פנאי וקוראת ספרים וכדומה ודאי שחייבת לפחות בתפילה אחת בכל יום.

סגולות לזכרון

ג. האוכל מעט ואינו משיב עצמו, היא סגולה להשיג חכמת התורה, ואמרו רבותינו ז"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ופירושו הכוונה שמרעוב עצמו עליה, ולכן אמר הכתוב צדיק אוכל לשובע נפשו, דהיינו מעט לקיום הנפש בלבד. (עוד יוסף ח"ע"ת פרשת נשא).

בעת צרה. (בניהו ר"ה דף י' בשם ספר שערי גן עדן דף עג).
ב. כתבו המקובלים סגולה לזכרון שיאמר בפיו רמ"ב פעמים "אריאל" ויכוין ששם "אריאל" עולה בגימטריא כמנין "זכירה", ואם אין לו פנאי יאמרנו מספר פעמים קודם הלימוד (נפלאים מעשיו).

א. יכוין בשם רח"ש היוצא מסופי תיבות פסוק ממולח טהור קודש ושם זה מסוגל לזכרון ולגרש החיצונים, וגם להושע

חכם עזרא שעיו - כ"ד אב

כאשר למדנו בישיבת פורת יוסף בכיתה הראשונה, היה לנו ל'מורה' - הגאון רבי עזרא עבאדי שעיו, אשר היינו מכנים אותו 'חכם עזר'. אביו היה רבי יוסף שעיו, שהיה לומד ב'חדר המקובלים' של פורת יוסף, והיה לבוש בתרבוש וגלימה יפה, אדם עדין נפש, אשר הוציא את ספרי חכמי ארם-צובא לאור העולם.

היו קוראים לו ר' עזרא שעיו בן מזל רוח ה' תניחנו בגן עדן, היה מורה, ראש מתיבתא. הוא לימד בכיתה הראשונה. בכיתה השנייה לימד חכם יהודה מועלם, ובכיתה השלישית חכם עדס. זה היה בישיבה הקטנה, ובישיבה הגדולה היו שני שיעורים, של מורנו ר' בן ציון אבא שאול, ומורנו חכם יהודה צדקה. כך שבכל הישיבה היו חמשה מורים. כל אחד היה בשיעור קומה מיוחד.

זמירות היו לי חוקיך

לרבי עזרא היתה שפה יפה, ובעת שהיה מלמד, היה מכניס את הלימוד עמוק בראש שלנו. בעת לימודו, היה מנגן את תיבות הגמרא במנגינה יפה מאוד אותה קיבל מרבתי. עד היום, כאשר אני רוצה לשמוח בלימוד, אני מחקה את המנגינה שלו... לפני כן, למדתי בת"ת של אשכנזים הנקרא 'שילה'. וכשלמדתי אצלו, היה לו מבטא חלאבי חזק, והכניס לנו את הלימוד בתוך הנשמה שלנו, כל 'פשיטא' היה מנגן אותה 'פ... שיטא'!...

באותה העת, לא היו עולים כיתה בכל שנה, אלא לפי התקדמות הקבוצה, כך היו עולים. וכך יצא, שאני למדתי אצלו שנתיים וחצי. נכנסתי לישיבה בגיל אחת-עשרה וחצי, ולמדתי אצלו עד אחרי הבר מצוה שלי. אחר כך למדתי אצל חכם יהודה מועלם וכו'. מו"ר הרב מרדכי שרעבי שלח אותי אצלו, והיה כותב לו על התקדמותי בלימודים. למדתי אצלו פרק 'המקבל שדה מחבירו'.

זרק מרה בתלמידים

אם היינו חולמים בשיעור או היינו מדברים עם מישהו, הוא היה יכול להעיף עלינו את שאריות כוס הקפה שלו... יום אחד, איני זוכר מה עשיתי, היה זה באמצע השיעור, והוא רצה לקרוא לי אך אני הייתי עסוק עם משהו, ולא היה לו מה לזרוק עלי... מה עשה? הוציא את הכיפה שלו וזרק... הוא היה תקיף, אבל היינו אוהבים אותו...

יום אחד, אחד הילדים עשה איזו בעיה בכיתה שלנו, שאל אותנו: מי זה? אמרנו לו. מיד אמר תקראו לו. כשהגיע לפני, אמר לו: תפתח נביא 'עובדיה' ותקרא פסוק ראשון. שאל אותו הילד: כבוד הרב, איזה פרק? אמר לו רבי עזרא: "עם הארץ! (במבטא שלו היה נשמע כמו: עם הארץססס...), 'עובדיה' כולו הוא רק פרק אחד, תקרא פסוק ראשון, מה כתוב שמה: "הנה קטון נתתיך בגוים". תמשיך - "בזוי אתה מאד" - זה אתה! איך עשית להם דבר כזה? "בזוי אתה מאד"... כך הוא היה עושה סדר בכל הדברים. גיבור חיל היה, אבל מלמד מתוק, היו יוצאים לו פנינים מפיו.

יום אחד, למדנו מהרש"א, והרב לא הצליח לפרש אותו, הוא לא הלך לחכם בן ציון או למישהו אחר, אלא הלך לחכם עזרא עטיה, ופנה אליו: אה, חכם עזרא, מה אתה אומר? חכם עזרא אומר לו לחכם עזרא שעיו: ומה אתה אומר? אמר: לא הבנתי אותו. אמר לו: תשמע, אתה צודק, תחליף שורות, תרים את השורה הזו למעלה, ואת השורה הזו למטה, ותראה איך הולך לך. יצא חכם עזרא שעיו שמת, תראו את חכם עזרא עטיה, איך הוא ישר קלט את המילים, החליף את המילים, ועכשיו הכל מסתדר! כך הוא סיפר לנו בכיתה.

המשך בעמוד הבא <<<

צריך להתפלל תפילת הדרך?

תשובה: אם מהיצאה מהעיר עד הכניסה לעיר ששם מחוז חפצו יש שיעור שבעים ושתיים דקות יברך בשם ומלכות ואם לא, לא יברך בשם ומלכות.

שאלה: שכחתי לומר תפילת הדרך ויש לי עוד שעה נסיעה האם אני יכול לומר תפילת הדרך? תשובה: כיון שאין לו עוד שיעור של פרסה שהוא שיעור של שבעים ושתיים דקות, אלא פחות לא יברך בשם ומלכות, ולכן אלו שיש להם שיעור נסיעה מצומצם לשבעים ושתיים דקות צריכים לברך מיד בצאתם מהדרך, ואם שהו וכבר אין להם שיעור של שבעים ושתיים דקות אינם יכולים לברך בשם ומלכות (שו"ע סי' קי ס"ז, ובהלכה ברורה שם).

שאלה: אדם שעובר לפני ומחזיק תפילין בידו האם אני צריך לעמוד מפניו?

תשובה: אם מחזיק בתפילין בידו ללא נתיק צריך לעמוד מפניו וכן צריך לכבדו להיכנס תחילה לבית הכנסת או לבית המדרש (שו"ת אבן ישראל ח"ח סי' ה').

שאלה: האם יש מקור למה שנוהגים הספרדים שבשעת ברכת כהנים האב פורס טליתו על ראש בנו ומברכה?

תשובה: אין מקור מהראשונים אבל זהו מנהג שהתפשט בהרבה תפוצות עם ישראל במשך עשרות שנים, והטעם לכך יש שכתבו שהוא כדי לעורר את לב הבנים לעמוד בשעת ברכת כהנים באימה ובריאה (עיין אסף המזכיר עמ' עג, ובשו"ת אדרת תפארת ח"ו סי' טו).

[הרבנים המשיבים: הרה"ג עובדיה יוסף בן שלום]

לקבל מושג

ביאור מושגים מעולם הח"ן

ספירות - אורות

בשבוע שעבר ביארנו היטב כי לעולם עשר ספירות הנקראים בלשון המקובלים "אורות" אינם אורות גשמיים אלא שפע אלה"י רוחני ועליון שאינו נתפש כלל, ומה שאנחנו מכנים אותם בשם "אורות" הוא מפני שהאור הוא הדבר הכי רוחני שיש לנו במיחושים, ואכן גם הרמח"ל בספרו קל"ח פתחי חכמה (פתח ה) כתב לבאר מה שהספירות הם נקראים 'האורות' "וזה כי הנה הספירות הם מה שהאלקות מתפשט, אך התפשטות האלקות לא נוכל לקרא אותו כי אם הארה, אם כן גם הספירות נאמר שהם האורות, ואמנם שהאלקות לא נוכל לקרא אותו כי אם הארה זה יתאמן לך בהכרח, יען פשוט הוא שהאלקות לא תוכל לקרא אותו בשום שם או מלה, אמנם כאשר בלא מלה אי אפשר לדבר, על כן צריך לקרא אותו באיזה שם, אבל נבחר את שיוכל להיות רחוק ממנו פחות מהאחרים, האור הוא הדבר היותר הדק שבגשמיים, על כן הוא פחות רחוק ממנו מהאחרים, אם כן לא נקראהו אלא הארה, ותבין שאף על פי כן אין זאת הארה ממש כמו הארת האור הגשמי, אלא מה שנקראהו הארה לתת לו איזה שם"

ברצוני להביא עוד מדברי המהר"י אירגס שהוסיף לבאר שהטעם שהמשילו חז"ל את השפע הרוחני הנקרא ספירות ל"אורות", הוא מפני שיש עוד כמה סגולות ועניינים שהשפע הרוחני מתדמה כביכול לאור הגשמי שיש לנו בעוה"ז.

האחד הוא מפני שהאור היוצא מהנר הוא נאצל מהנר מבלי שיפרד ממנו, שהרי אם יעלם הנר לא ימצא האור כלל, מה שאין כן בשום נברא שאע"פ שיפרד ממקורו יהיה לו מציאות בפני עצמו, כגון אם תחתוך ענף מהאילן אע"פ שהוא נפרד ממקורו, מכל מקום ישאר אילן יבש. וכן מעיין מים אילו יתייבש מקור המעיין, ישארו המים שיצאו ממנו ולא יתבטלו, וכן הוא ברוח אם תמלא הנוד מרוח הנופת, ותקשור אותו היטב, ישאר שם הרוח אף שיפסק משרשו.

אבל האור אינו כן כי אם תסגור החלון שממנו בא אור השמש אל הבית, בפתע פתאום יתבטל כל האור שהיה בתוך הבית, כיון שנפרד משרשו, ומפני זה אנו מתארים את הספירות בשם "אורות" כי הם יוצאות ונאצלות מהשמש האלה"י ואינם נפרדות ממנו ח"ו, אלא לעולם הנאצל קשור בשרשו ותמיד כח המאציל בנאצל.

אמנם דע כי אע"פ שנתבאר כאן שיותר יש להמשיל הספירות לאורות ולא למים ומקורם, מכל מקום מצינו בזה הקדוש שהמשיל את הספירות למים ובעזה"י נדבר בה בשבוע הבא בל"נ.

<< המשך מעמוד קודם - חכם עזרא שעיו

סיפר לנו מו"ר רבי מרדכי שרעבי, כי הוא וחכם עזרא שעיו למדו חברותא בישיבת הרב עוזיאל, והיו לומדים בשעות הבוקר גמרא ביחד, ולכן המליץ לנו כי הוא יודע להסביר את הגמרא יפה יפה, ואמר לי: "תלמד אצלו, ותבין טוב את הגמרא".

נעים זמירות ישראל

ר' עזרא זכה שהיה גם חזן בחסד עליון, הוא היה חזן של בית הכנסת 'עדס' שנים רבות, והיה גם תקיף מאד, אבל היה לו הרבה חשק ללמוד, הייתי לומד איתו גם בכל ליל שבת, הייתי הולך אצלו לבית בשעה אחת, ומלווה אותו לשיבת נהר שלום, שם היינו לומדים יחד את הגמרא עד הבוקר.

הוא גם היה חזן בתפילה, וכשהיה מתחיל 'כי לה' המלוכה ומושל בגוים' היה מיד מסתכל סביבו בקהל - לראות אם הקהל בסדר, ואם מישוה לא מתנהג יפה - היה מרתיע אותו בזניפה, היה 'שוטר' גדול..

עושה צדקה בכל עת

הוא היה מאד שמח, והיה מחפש בכל עת איך לשמח את הקהל. כמו כן, היה עושה הרבה צדקות והכל בהסתרה, כאילו הוא לא עושה כלום. אם מישוה מהתלמידים היה צריך כסף, והיינו מדברים עמו על כך, היה אומר: "לא לדבר, לא צריך לתת כסף, מה זה כסף?", אבל אחרי השיעור, היה תופס את אותו תלמיד בצד, לוקח אותו לביתו, ונותן לו כל מה שהוא צריך... הוא נפטר צעיר יחסית, אני הלכתי אצלו לפני שהוא נפטר, אז הוא כבר קיבל את המחלה הקשה ולא הרגיש טוב, והיה בוכה. דברתי איתו כמה דברים מחזקים והוא אמר לי גם כן איזה דברים מחזקים, הנהגות, וכו'. בין הדברים הוא אמר לי: אף פעם אל תקפיד! לא שווה להקפיד! וכשהיה רומז לי שהוא עומד ללכת מן העולם, אמרתי לו: אל תגיד כך חס וחלילה...

עזרא הסופר

האדמו"ר מגור גם היה לומד איתו, וכיון שרבי עזרא היה סופר סת"ם, וידע לכתוב גם בכתב אשכנזי מאד יפה, היה האדמו"ר שולח אליו את חסידי. עד שאצל רבים מחסידי גור, יש להם תפילין של "עזרא הסופר" - כך היו מכנים אותו.

כשלמדתי ספרות, הייתי מראה לו את הכתב, והיה מוכיח אותי: "זו ע' רעה, זו ר' רחבה", כך היה אומר לי. גם לימד אותי לכתוב ערבית, הייתי כותב בערבית, אך עתה שכחתי. היינו עוברים ליד בית הכנסת 'עדס' והייתי שומע ממנו את קריאת הפרשה למרחקים, פעם אחת עברתי שם, ואני שומע אותו קורא: 'שקץ תשקצננו', 'תעב תתעבננו' בהדגשה ובקול רם. היה צדיק גדול, ירא שמים, ובעל חסדים גדול. יהי זכרו ברוך.

מראות ורשמים מהילולת האר"י הקדוש בצפת

בהגיע יום הגדול ערב ההילולא של ראש גולת אריאל האריז"ל הקדוש באו והתקבצו רבני ותלמידי ישיבת המקובלים "נהר שלום" ירושלים וישיבת המייש"ר בת ים ובראשם מו"ר ועט"ר שליט"א לכיוון צפת לעלות לצינונו של הצדיק זיע"א! בבוקר השכם מיד לאחר תפילת הנץ בכוונת מסר מו"ר ועט"ר את השיעור היומי הקבוע לתלמידיו ושומעי לקחו.

לאח"כ נסעו כולם באוטובוסים מאורגנים לביהכ"ס אבוהב אשר בעיה"ק צפת ת"ו ולמדו שם בשבחי האריז"ל ובתורתו מתוך קונטרס "הילולת האריז"ל" ומו"ר לימד שיעור ביחוד ההו"ן משער רוח הקודש, לאחר השיעור אמרו שם תיקון חצות היום בקול בוכים.

תפילת מנחה על פי האר"י ז"ל והרש"ש

וסליחות להצלחת ישועת עם ישראל בכלל, ובפרט לתורמי הישיבה הקדושה נהר שלום.

וכן עשה מו"ר ועט"ר שליט"א פדיון נפש בכוונת והזכיר בו שמות החולים והתורמים וכלל עם ישראל

לישועה כללית ופרטית ומכרו הנרות והקדיש, וירדו כולם כאיש אחד בלב אחד אל עבר ביה"ק העתיק בצפת

ובאו למקום מנוחת הצדיק והשתטחו על קברו, ומו"ר ועט"ר התפלל שם והעיתר שבזכות הצדיק נזכה לגאולה השלימה ועשו המקובלים יחוד הווי"ן, ועוד תפילות לישועת כלל עם ישראל ואמרו סליחות עם שופרות וחצוצרות וקיבלו כל הקהל עליהם עול מלכות שמים והתחזקו מאוד.

סעדינו ואוושעה, לזכרו של בעל ההילולא ערכה הישיבה הקדושה סעודה רבתית באחד האולמות בעיר צפת, אשר בה באו כל הקהל הקדוש, והיה בשפע גדול.

ושם מכרו נרות לטובת הישיבה ודרשו שם הרבנים ודיברו בשבחו של בעל ההילולא ומו"ר ועט"ר הרבנים שליט"א דיברו בענינו של יום וחזיק כל הקהל הקדוש להשתתף כל אחד לפי ערכו בצער השכינה וצערו של משיח, ועוררו הקהל לשוב בתשובה ובשעת ערב חזרו הקהל הקדוש כ"א למקום מגוריו זכות רבינו האריז"ל יגן עלינו וימליץ טוב בעדנו שנזכה לגאולה השלימה עוד השנה ולראות פני משיח צדקנו בקרוב ממש אמן ואמן.

עלון זה יוצא לאור ע"י ישיבת המקובלים "נהר שלום" תכנ"ץ רח' שילה 6 ירושלים ניתן להשיג בטלפון: 02-6222560 | ניתן לקבל את העלון מידי שבוע לתיבת המייל, ע"י שליחת בקשה למייל: m222560@gmail.com
לתרומות או למסירת שמות לפדיון נפש ע"י מקובלי ורבני הישיבה בטלפון: 02-624-9000

**קייטרינג
משובח**
להזמנות 058-325-8900

פדיון נפש
מכירת הנפש
למסירת שמה
02-6222-560

ע"י מו"ר המקובל
רבי בנייה שמואלי שליט"א

זכרון נפש זה הוא תועלת ויתרונה לכל צרה שלא תבוא ובפיט לזולתם שיתרמא בנתיב וכו' היו מנסים ובדקים אותו וזוהי נאלץ פעמים וזוהי מועיל בעצרת ה' תקב באותה טעם והייתה נזירת תועלתו ותרומתו לכל אדם והיו אנונימיים מה גדלו מעשיך ה' (פסי עין היים)